

SỰ CHẤP NHẬN TIÊM VẮC XIN PHÒNG COVID-19 VÀ MỘT SỐ YẾU TỐ ẢNH HƯỞNG CỦA PHỤ HUYNH CÓ CON TỪ 5-11 TUỔI TẠI QUẬN TÂN BÌNH, THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH NĂM 2022

Trần Thị Thủy Cúc¹, Phạm Ngọc Châu²,
Dương Minh Đức¹, Nguyễn Thị Phương¹

TÓM TẮT⁴²

Nghiên cứu mô tả cắt ngang trên 465 phụ huynh có con từ 5 đến 11 tuổi tại quận Tân Bình, thành phố Hồ Chí Minh từ tháng 1/2022 đến tháng 2/2022. Mục tiêu nghiên cứu nhằm khảo sát sự chấp nhận và một số yếu tố ảnh hưởng đến chấp nhận tiêm vắc xin phòng COVID-19 của phụ huynh có con từ 5 đến 11 tuổi. Kết quả: sự chấp nhận tiêm vắc xin phòng COVID-19 cho trẻ từ 5-11 tuổi của phụ huynh là 43%. Các yếu tố ảnh hưởng đến sự chấp nhận tiêm vắc xin phòng COVID-19 xét trong mô hình đa biến nghiên cứu tìm thấy mối liên quan có ý nghĩa thống kê giữa giới, nhóm tuổi và niềm tin vào sự cần thiết tiêm vắc xin COVID-19 với sự chấp nhận tiêm vắc xin phòng COVID-19. Cụ thể phụ huynh nam có tỷ lệ chấp nhận tiêm bằng 0,73 lần phụ huynh là nữ ($p = 0,003$). Phụ huynh lớn tuổi có tỷ lệ chấp nhận tiêm bằng 1,17 lần phụ huynh trẻ tuổi ($p = 0,035$). Phụ huynh có niềm tin vào sự cần thiết tiêm vắc xin COVID-19 có tỷ lệ chấp nhận tiêm bằng 2,25 lần phụ huynh không có niềm tin ($p < 0,001$). Kết luận: kết quả nghiên cứu cho thấy tỷ lệ phụ huynh chấp nhận tiêm vắc xin cho trẻ 5-11 tuổi ở mức trung bình 43%. Các yếu tố ảnh hưởng đến tỷ lệ chấp nhận tiêm vắc

xin có ý nghĩa là giới tính, nhóm tuổi và niềm tin vào sự cần thiết tiêm vắc xin COVID-19.

Từ khóa: Vắc xin phòng COVID-19, chấp nhận tiêm vắc xin, trẻ 5-11 tuổi.

SUMMARY

ACCEPTANCE OF COVID-19 VACCINE AND FACTORS AFFECTING PARENTS OF CHILDREN AGED 5-11 IN TAN BINH DISTRICT, HO CHI MINH CITY IN 2022

The study aims to investigate the acceptance and factors influencing the acceptance of the COVID-19 vaccine by parents whose children are 5 to 11 years old. This is a cross-section study of 465 qualified parents, conducted from January to February 2022. As the results, parental acceptance of the COVID-19 vaccine for children aged 5-11 was 43%. The study found a statistically significant association between gender, age group, and the belief in the necessity of the COVID-19 vaccine with the acceptance of the COVID-19 vaccine. Specifically, fathers had an acceptance rate of 0.73 times that of mothers ($p = 0.003$). Older parents had an acceptance rate of 1.17 times that of younger parents ($p = 0.035$). Parents who believed in the need for the COVID-19 vaccine had an acceptance rate of 2.25 times more than parents who did not believe ($p < 0.001$). In short, the study results show that the percentage of parents accepting vaccines for children aged 5-11 was on average 43%. Factors associated with vaccine acceptance rates are

¹Trường Đại học Y tế Công cộng

²Viện Sức khỏe Cộng đồng

Chịu trách nhiệm chính: Trần Thị Thủy Cúc

Email: mph2031105@studenthuph.edu.vn

Ngày nhận bài: 25/3/2022

Ngày phản biện khoa học: 08/4/2022

Ngày duyệt bài: 15/4/2022

gender, age group, and belief in the need for the COVID-19 vaccine.

Keywords: COVID-19 vaccine, vaccination acceptance, children aged 5-11.

I. ĐẶT VẤN ĐỀ

Đại dịch COVID-19 vẫn là mối quan tâm lớn trên toàn thế giới với các tác động liên quan đến sức khỏe, kinh tế, xã hội và một phần tác động đó đã diễn ra đối với trẻ em [1]. Các dữ liệu gần đây cho thấy, ngoài các ảnh hưởng liên quan trực tiếp đến sức khỏe, đại dịch đã làm gián đoạn giáo dục và ảnh hưởng xấu đến sự phát triển xã hội và tình cảm cũng như sức khỏe tâm thần của trẻ [2]. Tiêm chủng là chiến lược hiệu quả nhất để chống lại COVID-19, vì tiêm chủng không chỉ giảm tỷ lệ mắc bệnh, giảm tỷ lệ bệnh nghiêm trọng và những ảnh hưởng lâu dài ở trẻ mà còn tăng cường bảo vệ cộng đồng [3].

Trước sự lây lan rất nhanh của các biến thể Delta và Omicron, việc tăng tỷ lệ tiêm phòng COVID-19 là điều kiện không thể thiếu để kiểm soát đại dịch COVID-19. Đó là lý do mà việc triển khai vắc xin COVID-19 đang được mở rộng đến đối tượng trẻ em, tuy nhiên những loại vắc xin này chỉ có thể có hiệu quả nếu cha mẹ chấp nhận tiêm cho con. Do đó, điều quan trọng là phải hiểu rõ hơn những yếu tố nào ảnh hưởng đến quyết định tiêm vắc xin COVID-19 cho trẻ của phụ huynh. Hiểu được sự do dự của cha mẹ đối với vắc xin COVID-19 sẽ giúp các nhà hoạch định chính sách thay đổi định kiến và xây dựng, triển khai chương trình tiêm chủng COVID-19 cho cộng đồng đạt hiệu quả cao. Chính vì vậy mà chúng tôi tiến hành nghiên cứu này để tìm hiểu “*Sự chấp nhận tiêm vắc xin phòng COVID-19 và một số yếu tố ảnh hưởng của phụ huynh có con từ 5-11 tuổi tại quận Tân Bình, Thành phố Hồ Chí Minh năm*

2022” những phát hiện từ nghiên cứu này sẽ cung cấp thêm dữ liệu và thông tin để Chính phủ đưa ra những can thiệp phù hợp trong chương trình tiêm vắc xin COVID-19 cho trẻ khi có vắc xin.

II. ĐỐI TƯỢNG VÀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU

2.1. Đối tượng nghiên cứu: Đối tượng nghiên cứu là phụ huynh có con từ 5-11 tuổi, đang sinh sống tại quận Tân Bình, thành phố Hồ Chí Minh trong thời gian thu thập số liệu.

2.2. Phương pháp nghiên cứu: Thiết kế nghiên cứu mô tả cắt ngang.

Cỡ mẫu: Áp dụng công thức ước tính một tỷ lệ

$$n = Z_{(1-\alpha/2)}^2 \frac{p(1-p)}{d^2}$$

Trong đó:

- n: Cỡ mẫu tối thiểu cần điều tra. $Z_{1-\alpha/2}$: 1,96. $d = 0,05$. Chọn $p = 0,5$

Cỡ mẫu là 385 phụ huynh, dự trừ khoảng 10% phụ huynh từ chối tham gia

Phương pháp chọn mẫu: Nghiên cứu sử dụng phương pháp chọn mẫu cụm nhiều bậc.

Phương pháp thu thập số liệu: Nghiên cứu sử dụng phương pháp phát bộ câu hỏi tự điền

Thời gian thu thập số liệu từ 25 tháng 1 năm 2022 đến 28/02/2022.

Tổng số 465 phụ huynh đã tham gia nghiên cứu và hoàn thành bộ câu hỏi.

Chỉ tiêu nghiên cứu chính bao gồm: Đặc điểm nhân khẩu học. Niềm tin vào sự cần thiết tiêm vắc xin COVID-19. Sự chấp nhận tiêm vắc xin phòng COVID-19 và các yếu tố liên quan đến sự chấp nhận tiêm vắc xin phòng COVID-19.

2.3. Phương pháp phân tích số liệu: số liệu được phân tích bằng phần mềm Stata 14.0. Các phép tính thống kê thông thường được sử dụng để tính tần suất, tỷ lệ các biến số nghiên cứu. Phân tích sử dụng kiểm định

χ^2 , tỉ số tỷ lệ hiện mắc PR và khoảng tin cậy 95% (KTC 95%) để xác định mối liên quan giữa các biến số chung và niềm tin vào sự cần thiết của vắc xin với biến đầu ra “chấp nhận tiêm vắc xin COVID-19”.

2.4. Vấn đề đạo đức nghiên cứu: nghiên

cứu được thông qua Hội đồng đạo đức trong nghiên cứu y sinh học Trường Đại học Y tế Công cộng (Quyết định số 20/2022/YTCC-HD3, ngày 24/02/2022). Những quy định về đạo đức trong nghiên cứu đã được thực hiện nghiêm túc trong suốt quá trình nghiên cứu.

III. KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU

3.1. Một số đặc điểm nhân khẩu học của đối tượng nghiên cứu

Bảng 1. Đặc điểm nhân khẩu học của đối tượng nghiên cứu (n = 465)

Đặc điểm	Tần số	Tỷ lệ %
Giới tính		
Nam	213	45,8
Nữ	252	54,2
Nhóm tuổi		
≤ 30 tuổi	38	8,2
31 – 40 tuổi	272	58,5
41 – 50 tuổi	137	29,4
≥ 51 tuổi	18	3,9
Trình độ học vấn		
Sau đại học	37	8,0
Cao đẳng/ĐH	174	37,4
THPT/trung cấp	162	34,8
THCS trở xuống	78	16,8
Khác	14	3,0
Số lượng con	Trung vị	GTNN - GTLN
	1 (1 – 2)	1 – 3
Gia đình có người mắc COVID-19		
Có	194	41,7
Không	271	58,3
Gia đình có người bị cách ly y tế liên quan đến COVID-19		
Có	148	31,8
Không	317	68,2

Mẫu nghiên cứu có nữ nhiều hơn nam, chiếm 54,2%, trong đó nhóm tuổi từ 31 – 40 tuổi chiếm đa số (58,5%). Trình độ học vấn của phụ huynh chủ yếu là Cao đẳng – Đại học và THPT – Trung cấp với tỷ lệ lần lượt là 37,4% và 34,8%. Đa số các gia đình có từ 1 đến 2 con,

hiều nhất là 3 con. Có 41,7% gia đình có người từng mắc COVID-19 và 31,8% gia đình có người bị cách ly y tế liên quan đến COVID-19.

3.2. Niềm tin vào sự cần thiết tiêm vắc xin

Bảng 2. Niềm tin vào sự cần thiết tiêm vắc xin COVID-19 (n = 465)

	Tần số	Tỷ lệ %
Niềm tin vào sự cần thiết tiêm vắc xin COVID-19		
Có	49	10,5
Không	416	89,5

Phụ huynh được đánh giá là có niềm tin vào sự cần thiết tiêm vắc xin COVID-19 khi có trên 80% nhận thức tích cực ở các yếu tố. Kết quả nghiên cứu ở Bảng 2 cho thấy phụ huynh không có niềm tin vào sự cần thiết tiêm vắc xin cho trẻ với tỷ lệ có niềm tin rất thấp chỉ đạt 10,5%.

3.3. Sự chấp nhận tiêm vắc xin phòng COVID-19

Bảng 3. Sự chấp nhận tiêm vắc xin phòng COVID-19 (n = 465)

	Tần số	Tỷ lệ %
Sự chấp nhận tiêm vắc xin phòng COVID-19		
Có	200	43,0
Không	265	57,0

Kết quả Bảng 3 cho thấy sự chấp nhận tiêm vắc xin phòng COVID-19 cho trẻ từ 5-11 tuổi của phụ huynh là 43%, không chấp nhận tiêm vắc xin cho trẻ là 57%.

3.4. Các yếu tố ảnh hưởng đến sự chấp nhận tiêm vắc xin phòng COVID-19

3.4.1. Các yếu tố ảnh hưởng đến sự chấp nhận tiêm vắc xin phòng COVID-19 xét trong mô hình đơn biến

Bảng 4. Các yếu tố ảnh hưởng đến sự chấp nhận tiêm vắc xin phòng COVID-19 trong mô hình đơn biến (n = 465)

	Chấp nhận tiêm		PR	KTC 95%	p
	Có n (%)	Không n (%)			
Giới tính					
Nam	76 (35,7)	137 (64,3)	0,73	0,58 – 0,90	0,003
Nữ	124 (49,2)	128 (50,8)			
Nhóm tuổi					
≤ 30 tuổi	13 (34,2)	25 (65,8)	1		
31 – 40 tuổi	118 (43,4)	154 (56,6)	1,27	0,80 – 2,01	0,313
41 – 50 tuổi	59 (43,1)	78 (56,9)	1,26	0,78 – 2,04	0,349
≥ 51 tuổi	10 (55,6)	8 (44,4)	1,62	0,89 – 2,97	0,116
Trình độ học vấn					

	Chấp nhận tiêm		PR	KTC 95%	p
	Có n (%)	Không n (%)			
Sau đại học	9 (24,3)	28 (75,7)	1,15	1,04 – 1,28	0,007**
Cao đẳng/ĐH	77 (44,3)	97 (55,7)			
THPT/trung cấp	62 (38,3)	100 (61,7)			
THCS trở xuống	44 (56,4)	34 (43,6)			
Khác	8 (57,1)	6 (42,9)			
Gia đình có người mắc COVID-19					
Có	71 (36,6)	123 (63,4)	0,77	0,61 – 0,96	0,018
Không	129 (47,6)	142 (52,4)			
Gia đình có người bị cách ly y tế liên quan đến COVID-19					
Có	59 (39,9)	89 (60,1)	0,90	0,71 – 1,13	0,349
Không	141 (44,5)	176 (55,5)			
Niềm tin vào sự cần thiết tiêm vắc xin COVID-19					
Có	44 (89,8)	5 (10,2)	2,39	2,05 – 2,80	< 0,001
Không	156 (37,5)	26 (62,5)			

Nghiên cứu tìm thấy các yếu tố ảnh hưởng đến sự chấp nhận tiêm vắc xin phòng COVID-19 của phụ huynh có con từ 5-11 tuổi có ý nghĩa thống kê bao gồm: Giới tính, gia đình có người mắc COVID-19, niềm tin vào sự cần thiết tiêm vắc xin COVID-19. Trong đó, phụ huynh là nam có tỷ lệ chấp nhận tiêm bằng 0,73 lần phụ huynh là nữ ($p = 0,003$), gia đình từng có người mắc COVID-19 có tỷ lệ chấp nhận tiêm bằng 0,77 lần gia đình chưa có người mắc COVID-19 ($p = 0,018$), phụ huynh có niềm tin vào sự cần thiết tiêm vắc xin COVID-19 có tỷ lệ chấp nhận tiêm bằng 2,39 lần phụ huynh không có niềm tin ($p < 0,001$).

Ngoài ra, nghiên cứu cũng tìm thấy mối liên quan có tính khuynh hướng, có ý nghĩa thống kê giữa trình độ học vấn của phụ huynh với việc chấp nhận tiêm vắc xin cho trẻ. Trong đó, phụ huynh có học vấn càng thấp thì có tỷ lệ chấp nhận tiêm càng tăng (1,15 lần ở mỗi bậc học vấn) ($p = 0,007$).

Nghiên cứu chưa tìm thấy mối liên quan giữa các yếu tố như nhóm tuổi, gia đình có người bị cách ly y tế có liên quan đến COVID-19 và sự chấp nhận tiêm vắc xin cho trẻ.

3.4.2. Các yếu tố ảnh hưởng đến sự chấp nhận tiêm vắc xin phòng COVID-19 khi xét trong mô hình đa biến

Bảng 5. Các yếu tố ảnh hưởng đến sự chấp nhận tiêm vắc xin phòng COVID-19 khi xét trong mô hình đa biến (n = 465)

Các yếu tố	PR _{hc}	KTC 95%	p
Giới	0,73	0,59 – 0,89	0,003
Nhóm tuổi	1,17	1,01 – 1,35	0,035

Các yếu tố	PR _{hc}	KTC 95%	p
Học vấn	1,11	1,00 – 1,24	0,054
Gia đình có người mắc COVID-19	0,84	0,68 – 1,04	0,116
Kiến thức chung về vắc xin COVID-19	1,18	0,93 – 1,49	0,174
Niềm tin vào sự cần thiết tiêm vắc xin COVID-19	2,25	1,90 – 2,67	< 0,001

Nghiên cứu tiến hành đưa vào mô hình đa biến các biến số giới, nhóm tuổi và các biến số có $p < 0,2$ khi phân tích đơn biến.

Sau khi phân tích đa biến, nghiên cứu tìm thấy các yếu tố ảnh hưởng có ý nghĩa thống kê đến sự chấp nhận tiêm vắc xin phòng COVID-19. Trong đó:

- Phụ huynh là nam có tỷ lệ chấp nhận tiêm bằng 0,73 lần phụ huynh là nữ ($p = 0,003$).
- Phụ huynh lớn tuổi có tỷ lệ chấp nhận tiêm bằng 1,17 lần phụ huynh trẻ tuổi ($p = 0,035$).
- Phụ huynh có niềm tin vào sự cần thiết tiêm vắc xin COVID-19 có tỷ lệ chấp nhận tiêm bằng 2,25 lần phụ huynh không có niềm tin ($p < 0,001$).

IV. BÀN LUẬN

4.1. Sự chấp nhận tiêm vắc xin

Nghiên cứu của chúng tôi được thực hiện vào thời điểm vắc xin COVID-19 được phê duyệt cho trẻ em từ 5–11 tuổi ở Việt Nam và là một trong những nghiên cứu đầu tiên ở tại quận Tân Bình, Tp. HCM. Kết quả nghiên cứu cho thấy có 43% phụ huynh chấp nhận tiêm vắc xin phòng COVID-19 cho con, tỉ lệ này thấp hơn tỷ lệ trung bình của cha mẹ có ý định tiêm vắc xin COVID-19 cho con trong 44 nghiên cứu trước với tỷ lệ trung bình là 60,1 % (KTC 95%: 51,7–68,1%) và cũng thấp hơn tỷ lệ 57% của phụ huynh có ý định tiêm vắc xin COVID-19 cho trẻ từ 5-11 tuổi

tại ở Israel [4][5]. Để cải thiện hơn nữa tỷ lệ chấp nhận của phụ huynh, điều quan trọng phải hiểu lý do khiến phụ huynh ngần ngại hoặc miễn cưỡng tiêm vắc xin COVID-19 cho trẻ.

4.2. Các yếu tố ảnh hưởng đến sự chấp nhận tiêm vắc xin phòng COVID-19 cho trẻ

Trong phân tích đơn biến và đa biến chúng tôi thấy đặc điểm giới tính, tuổi, trình độ, niềm tin vào sự cần thiết tiêm vắc xin là những yếu tố ảnh hưởng có ý nghĩa thống kê.

Kết quả về giới tính ở Bảng 4, Bảng 5 cho thấy nam có tỷ lệ chấp nhận tiêm vắc xin cho con cao hơn nữ (PR 0,73; KTC 0,59 – 0,89; $p=0,003$). Các nghiên cứu trước đã chỉ ra rằng phụ nữ do dự hơn nam giới trong việc tiêm chủng nói chung bởi vì phụ nữ có xu hướng gặp nhiều biến cố bất lợi hơn sau khi tiêm vắc xin COVID-19 [4]. Nhưng trong nghiên cứu của chúng tôi, phụ huynh là nữ chấp nhận tiêm vắc xin cho trẻ nhiều hơn nam giới kết quả này phù hợp với vai trò phụ nữ là trung tâm trong việc đưa ra quyết định về sức khỏe gia đình và cũng phù hợp với kết quả nghiên cứu của tác giả Al - Khelaiwi và cộng sự [6].

Về trình độ học vấn của đối tượng nghiên cứu (ĐTNC) chúng tôi tìm thấy mối liên quan có tính khuynh hướng, có ý nghĩa thống kê, phụ huynh có học vấn càng thấp thì có tỷ lệ chấp nhận tiêm càng tăng. Phát hiện này

cho thấy trình độ học vấn thấp hơn dường như là một yếu tố bảo vệ chống lại việc từ chối vắc xin. Yếu tố này ở các nghiên cứu trước là một vấn đề gây tranh cãi vì trong 15/29 nghiên cứu trình độ học vấn cao hơn có liên quan đến ý định tiêm chủng, nhưng trong 6/29 nghiên cứu trình độ học vấn thấp hơn có liên quan đến ý định tiêm chủng và 8/29 nghiên cứu không tìm thấy có mối liên quan nào [4].

Về tuổi của ĐTNC trong phân tích đơn biến chúng tôi không tìm thấy mối liên quan giữa tuổi và sự chấp nhận tiêm vắc xin cho trẻ, tuy nhiên trong phân tích đa biến kết quả cho thấy phụ huynh lớn tuổi có tỷ lệ chấp nhận tiêm bằng 1,17 lần phụ huynh trẻ tuổi ($p = 0,035$). Kết quả này cũng phù hợp với các nghiên cứu trước đã tìm thấy cha mẹ càng lớn tuổi có ý định tiêm chủng cho con của họ hơn cha mẹ trẻ tuổi [4][5].

Tình trạng gia đình từng có người mắc COVID-19 trong kết quả phân tích đa biến ở Bảng 4 cho thấy gia đình có người mắc COVID-19 có tỷ lệ chấp nhận tiêm bằng 0,77 gia đình chưa có người mắc COVID-19 ($p = 0,018$). Kết quả này cũng phù hợp với nghiên cứu của tác giả Miraglia del Giudice, G và cộng sự [7].

Phụ huynh có niềm tin vào sự cần thiết tiêm vắc xin COVID-19 có tỷ lệ chấp nhận bằng 2,25 lần phụ huynh không có niềm tin ($p < 0,001$). Kết quả này cho thấy đây là yếu tố dự báo quan trọng nhất để chấp nhận tiêm vắc xin COVID-19 vì chúng phản ánh nhu cầu mạnh mẽ của người trả lời đối với vắc xin. Phát hiện này cũng nhấn mạnh rằng những người tham gia nhận thấy vai trò quan trọng của việc tiêm phòng, mang lại một

khởi đầu tốt trong việc đạt được khả năng cộng đồng và điều này cũng phù hợp với các nghiên cứu khác về tìm hiểu về sự chấp nhận, niềm tin trong tiêm vắc xin COVID-19 của các tác giả trước đây đã thực hiện [4,8].

V. KẾT LUẬN

Nghiên cứu cho thấy 43% phụ huynh có con từ 5 -11 tuổi chấp nhận cho trẻ tiêm vắc-xin COVID-19. Các yếu tố ảnh hưởng đến sự chấp nhận tiêm vắc xin cho trẻ có ý nghĩa thống kê là niềm tin vào sự cần thiết tiêm vắc xin và các yếu tố liên quan đến đặc điểm nhân khẩu học như giới tính, tuổi và trình độ học vấn của đối tượng nghiên cứu. Kết quả nghiên cứu cho thấy việc xác định các yếu tố ảnh hưởng đến việc cha mẹ chấp nhận tiêm vắc-xin COVID-19 cho con mình sẽ tạo cơ hội để nâng cao lòng tin của cha mẹ đối với vắc xin COVID-19.

VI. KIẾN NGHỊ

Trước tình hình đại dịch COVID-19 vẫn chưa có dấu hiệu thuyên giảm trên toàn cầu, việc tiêm chủng đóng vai trò quan trọng trong việc bảo vệ sức khỏe trẻ em. Nghiên cứu của chúng tôi nhấn mạnh nhiều yếu tố có thể ảnh hưởng đến việc phụ huynh chấp nhận tiêm vắc xin COVID-19 cho trẻ. Trong đó niềm tin vào sự cần thiết tiêm vắc xin đã ảnh hưởng nhiều đến sự chấp nhận vắc xin của họ, đặc biệt phụ huynh lo lắng về các tác dụng phụ trước mắt và lâu dài của vắc xin và họ tin rằng việc cho trẻ đi tiêm chủng là không cần thiết vì trẻ em có hệ miễn dịch mạnh hơn và bệnh ở trẻ em thường nhẹ. Vì vậy cần tạo một môi trường minh bạch về các thông tin cho việc triển khai vắc xin COVID-19, cung cấp cho người dân thông

tin đáng tin cậy về vắc xin COVID-19 đặc biệt là tính an toàn, hiệu quả của vắc xin đối với trẻ bao gồm cả các tác dụng phụ trước mắt và lâu dài của nó và những thông tin giải thích về miễn dịch tự nhiên của trẻ, đó là một biện pháp quan trọng trong nỗ lực tăng cường sự chấp nhận vắc xin COVID-19 của phụ huynh.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. **Barouki R., Kogevinas M., Audouze K.,** Belesova K., Bergman A., Birnbaum L., Boekhold S., Denys S., Desseille C., Drakvik E., et al. The COVID-19 pandemic and global environmental change: Emerging research needs. *Environ. Int.* 2020; 146:106272.
2. **S. Kamidani, C.A. Rostad, E.J.** Anderson, COVID-19 vaccine development: a pediatric perspective, *Curr. Opin. Pediatr.* 33 (2021) 144–151.
3. **Anderson E, Campbell J, Creech C,** Frenck R, Kamidani S, Munoz F, Nachman S, Spearman P. Warp speed for COVID-19 vaccines: Why are children stuck in neutral? *Clin Infect Dis.* 2020 Sep 18:1. doi: 10.1093/cid/ciaa1425.
4. **Galanis P, Vraka I, Siskou O,** Konstantakopoulou O, Katsiroumpa A, Kaitelidou D. Preventive Medicine. Willingness, refusal and influential factors of parents to vaccinate their children against the COVID-19: A systematic review and meta-analysis, Athens, 2021. Elsevier Public Health Emergency Collection. 2022; 157: 106994.
5. **Liora Shmueli.** Parents' intention to vaccinate their 5-11 years old children with the COVID-19 vaccine: rates, predictors and the role of incentives. The preprint server for health sciences. 2021; 11.05.21265900.
6. **Al-khlaiwi T, Meo SA, Almousa HA,** Almebki AA, Albawardy MK, Alshurafa HH, et al. National COVID-19 Vaccine Program and Parent's Perception to Vaccinate Their Children: A Cross-Sectional Study. *Vaccines.* 2022 Jan 22;10(2):168.
7. **Miraglia del Giudice, G.; Napoli, A.;** Corea, F.; Folcarelli, L.; Angelill. Evaluating COVID-19 Vaccine Willingness and Hesitancy among Parents of Children Aged 5–11 Years with Chronic Conditions in Italy, 2022. *Feature Papers of Vaccines and Society.* 2022; 10(3), 396.
8. **Altulahi N, AlNujaim S, Alabdulqader A,** Alkharashi A, AlMalki A, AlSiari F, Bashawri Y, Alsubaie S, AlShahrani D, AlGoraini Y. Willingness, beliefs, and barriers regarding the COVID-19 vaccine in Saudi Arabia: a multiregional cross-sectional study, 2021. *BMC Fam Pract.* 2021; 22: 247.